

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького персоналу

Вищого державного навчального закладу України

«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

characterized by a low intake of fruit and vegetables and high intakes of salt, fats and sugars. An unhealthy diet and insufficient physical activity are key risk factors for CVD, cancer, diabetes.

Healthy lifestyle counselling for behavioural changes can and should be widely used by a family doctor. If patient is not educated, they do not know what is going to damage their health.

A brief intervention is a short 3-20 minute interaction between a health worker and a patient. The most time is primary counselling, which should be a motivational interviewing. The main principles of communication are: 1) do not tell the person what to do; 2) listen and show empathy; 3) help the patient see the gap between where they are and where they want to be; 4) let the patient tell you they need to change; 5) help the patient feel confident about changing; 6) roll with resistance. The structure of the counseling process consists of 5A (ask; advise; assess; assist; arrange). Samples of short interventions for each risk factor using 5A are provided in the first module of the global initiative. This facilitates the process of adaptation at the primary care level.

Crucial point in the successful counseling is the availability of appropriate knowledge and skills among doctors and nurses involved in preventive measures.

We can conclude that the preventive strategy under the global HEARTS initiative, in particular the first module "Consultation on a healthy lifestyle", can be the basis for national or regional activities and programs aimed at combating NCDs at the primary level of care.

Grytsiuk M.I.

DIABETES MELLITUS AS A SOCIALLY SIGNIFICANT PROBLEM OF THE PRESENT TIME

*Department of Social Medicine and Public Health
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»*

Diabetes mellitus is a disease occurring due to metabolic disorders, against the background of which there develops a problem of sugar assimilation at the cellular level. And this leads to the fact that a person constantly undergoes sharp fluctuations in blood glucose levels.

The statistics concerning people who suffer from diabetes is rather sad in Ukraine; there are about 1.5 million diseased. But according to doctors and experts, the figures are seriously underestimated, and the number of patients has already exceeded 2 million people and continues to grow rapidly every year.

The paper aimed at estimating the prevalence and incidence of diabetes among the population of Chernivtsi region. Diabetes mellitus (DM) in all its forms is a serious social and economic burden for any country in the world, regardless of its income level. The prevalence of diabetes in Ukraine is (-69.2%), the increase in the incidence and prevalence of diabetes in 2014-2017 had a negative tendency.

The endocrinology service of Chernivtsi region is represented by the inpatient center unit with 50 beds, the outpatient department with a 25-bed day-care unit and 18 endocrinological consulting rooms in municipal polyclinics and central district hospitals. The provision of beds is 0.69 per 10 thousand of adult population (in Ukraine this index is 0.82). Today in the region, as of 01.01.2018, 38227 adults with diabetes mellitus have been registered. There is an increase in the number of patients with diabetes during 2014-2017 years.

Analysis of the indices has revealed that insulin-independent diabetes mellitus (type II diabetes) predominates among the adult population of Chernivtsi region in the structure of the endocrine pathology of diabetes mellitus. The registered patients are divided in the following way: 3.0% are patients with type 1 diabetes, 97% have type 2 diabetes mellitus. Of the total number of patients with diabetes, 48.5% receive diet therapy, 37.6% – tableted hypoglycemic medications, 4.8% – tableted hypoglycemic medications with insulin therapy, 9.1% – insulin therapy.

Of the total number of patients with diabetes mellitus type 1 and 2, 5141 diseased receive insulin therapy (13.9%), control index is 17.5%. Insulin therapy was first prescribed to 450 patients, which is 1.2% of the total number of patients with diabetes mellitus. Nowadays diabetes mellitus is

a complex chronic and incurable disease having a lot of additional complications. In general, the severity of diabetes is the effect of these complications, which worsen the patient's condition.

The complications of diabetes develop gradually and initially do not affect the well-being and quality of life of patients. This is the reason for late diagnosis and it reduces the effectiveness of treatment, because those complications that have already manifested themselves often require more long-term treatment, which is not always effective at later stages of the disease. Therefore, the more severe the patients control the level of sugar in the blood, the less is the likelihood of diabetic complications development. Mortality rate of population due to diabetes in 2017 was 5.9 per 100 thousand of adult population (43 cases). CP equals to 6.4 per 100 thousand of population; in 2016 it was 6.5 per 100 thousand of adult population (47 cases), in 2015 – 5.7 per 100 thousand of adult population (41 cases). The task of the endocrinologist is to organize and conduct training with such patients. The room “Self-monitoring of patients with diabetes mellitus” is organized, equipped and is successfully operating in the endocrinology center. There were 1156 conversations, 2410 lectures in the “School of self-control of a patient with diabetes mellitus” in 2017, 21596 patients attended the consultations.

A huge amount of research on diabetes control and the causes of complications has been conducted, and all of them suggest that complications of diabetes can be avoided and a patient can live as a healthy person only on one condition – to manage diabetes by oneself, live in peace with it and keep glucose in the blood at the level of a healthy person.

Доманчук Т.І.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ НА РЕПРОДУКТИВНУ СИСТЕМУ ПІДЛІТКІВ

Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Проблема вжитку алкоголю дуже актуальна у наші дні. Зараз споживання спиртних напоїв у світі характеризується величезними цифрами. Від цього страждає все суспільство, але в першу чергу під загрозу ставиться підростаюче покоління: діти, підлітки, молодь, а також здоров'я майбутніх матерів. Адже алкоголь особливо активно впливає на організм, що не сформувався, поступово руйнуючи його.

Понад 90% 15-17-річної учнівської молоді в Україні має досвід вживання алкоголю, майже 60% підлітків кілька разів перебували в стані сп'яніння. Від алкоголю страждають усі органи і системи, у першу чергу нервова, серцево-судинна, травна система. Порушується стан печінки, нирок, імунна система, гормональний баланс організму. Алкоголізм у підлітків формується в стислі строки й відрізняється злостью, прогресуючим перебігом. Подано генетичні основи формування алкогольної залежності. Визначено роль працівників охорони здоров'я в поширенні інформації щодо вживання алкогольних та слабоалкогольних напоїв та формуванні навичок здорового способу життя в підлітків.

Алкоголізм серед підлітків є однією з найсерйозніших медичних і соціально значущих проблем для нашої держави. Масштаби та темпи поширення алкоголізму в країні такі, що ставлять під загрозу фізичне й моральне здоров'я підлітків. Зловживання алкоголем, за даними ВООЗ, є третьою після серцево-судинних і онкологічних захворювань причиною смертності. Щорічно у світі 9% усіх випадків смерті молодих людей 15-29 років є наслідком зловживання алкоголем. До 80% дорослих, хворих на алкоголізм, почали зловживати алкоголем саме в підлітковому віці. ВООЗ офіційно визнала етиловий спирт наркотиком номер один. Особливо тривожним фактором є раннє залучення й швидке звикання до спиртного дітей і підлітків. Алкоголізм у них розвивається швидше, ніж у дорослих, і має набагато тяжчі наслідки. Результати дослідження «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотиків» (ESPAD), проведеного у 36 країнах Європи, показали, що понад 90% 15-17-річної учнівської молоді в Україні має досвід вживання алкоголю, майже 60% підлітків кілька разів перебували в стані сп'яніння, а перша спроба